

Katedra výtvarné kultury
Klatovská 51, 306 14 Plzeň
Tel.: 377 636 493, 377 636 471
e-mail: suomar@kvk.zcu.cz

Protokol o hodnocení Diplomové práce

Název práce: Průřezová témata RVP ZV ve výtvarné výchově na 1. stupni.

Práci předložila studentka: Ing. Eva Pechmanová

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Posudek oponenta práce

Práci hodnotil: Doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.

1. Cíl práce

Cílem práce bylo na podkladě didaktické analýzy kurikulárního konceptu „průřezové téma“ realizovat kvalitativní průzkumné šetření v praxi výuky výtvarné výchovy na 1. stupni základních škol, které by přineslo poznatky o začleňování průřezových témat do výuky i do kurikulárních dokumentů na úrovni školy. Výzkumné šetření bylo založeno na analýze školních kurikulárních dokumentů, kurikulární dokumentace vyučujících a na analýze rozhovorů s vyučujícími ze tří základních škol.

Cíl práce byl splněn. Práce přináší doposud u nás nepublikované poznatky o začleňování průřezových témat do výuky v praxi výtvarné výchovy na 1. stupni základní školy. Práce se může stát vhodným metodickým a teoretickým východiskem pro další šetření tohoto typu, která by přispěla ke kumulaci oborových poznatků v dané kurikulární oblasti.

2. Obsahové zpracování

Text posuzované práce se v první části věnuje didaktické analýze kurikulárních dokumentů na státní úrovni s cílem vybudovat poznatkové zázemí pro empirické šetření. Autorka postupuje důsledně v pojetí studií kurikula, což jí umožňuje systematicky vyložit vztahy mezi nejvyššími úrovněmi současného vzdělávacího systému (s. 12 – 14) přes kurikulární rámec oboru výtvarná výchova (s. 14 – 21) až do mikroúrovně učebních úloh ve spojitosti s daným předmětem zkoumání – průřezovými tématy, a v jeho návaznosti na nejvyšší cílové úrovni (s. 22 – 30). Tento přístup pokládám za velmi vhodný a žádoucí, protože dovoluje integrovat různé analytické úrovně a provázat programové kurikulární hledisko se studiem praxe.

V této části textu autorka prokazuje dobré porozumění podstatným otázkám, ne zcela jasný je pouze její přístup k úloze pojmů či konceptů. Nelze totiž dost dobře obhajovat tezi, že pojmy a poznatky ustupují v současné výuce výtvarné výchovy do pozadí (s. 17), ale zároveň s tím i tezi, že současné pojetí výuky vyžaduje od žáka reflexi a porozumění znakům a znakovým systémům (s. 15, 16, 18, 19 aj.). Rozumět něčemu nelze bez schopnosti dorozumět se o tom a dorozumět se, to znamená zvládat pojmy, resp. koncepty. Proč by tedy jejich úloha měla ustupovat do pozadí?

V teoretické části práce se autorka dále zabývá analýzou kurikulárních dokumentů, která je velmi pečlivá a korektní. Empirický výzkum se věnuje analýze integrace průřezových témat do výuky výtvarné výchovy na třech školách a je opřený o rozbor dokumentů a obsahovou analýzu rozhovorů s učiteli. Autorka konstatuje, že průřezová témata se v praxi v hodinách výtvarné výchovy uplatňují, nicméně hlavně díky dobře stanoveným a realizovaným námětům a metodám, zatímco znalost obsahu kurikula není u zkoumaných vyučujících na vysoké úrovni (s. 107). Pokud se týká uplatnění jednotlivých průřezových témat, autorka se pozastavuje nad relativně nízkým podílem tématu OSV. K tomu ale mohla přispívat i metodika šetření, která se zaměřila na nejprůkaznější „čitelné“ indikátory. Vzhledem k nejasnosti obsahu ze strany vyučujících by se možná při odlišně nastavených indikátorech ukázaly i jiné aspekty praxe.

3. Charakteristika a hodnocení formy, technické i řemeslné složky práce

S ohledem na typ práce není tato část předmětem posuzování.

4. Formální náležitosti

Práce se vyznačuje precizní strukturací, přehledností a jasností. Výklad je veden ve zřetelných myšlenkových liniích, v úsporném, ale čtenářsky příjemném stylu, dokumentace je velmi pečlivá. Literatura odpovídá normě ISO, jen místy s drobnými odchylkami.

5. Stručný komentář hodnotitele

Posuzovanou práci hodnotím jako přínosné a solidně zpracované dílo, které svým zaměřením na kurikulární problematiku obohacuje současný odborný diskurz výtvarné výchovy. Přístup autorky je aktuální, odpovídá současným trendům. Také

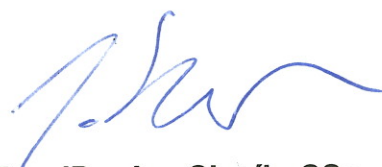
její zjištění o jisté „nedbalosti“ vyučujících ve vztahu ke kurikulárnímu obsahu a kurikulární dokumentaci je v dobrém souladu s obdobnými výzkumy z nedávné doby u nás. Za jediný problematictější moment, výše již zmíněný, považuji nejasnost postoje autorky vůči pojmům, resp. konceptům, v kurikulu výtvarné výchovy. Tento moment proto vede k otázce při obhajobě.

6. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

Objasněte vztahy mezi termíny „pojem“, „znak“, „prekoncept“ a „koncept“ s ohledem na jejich funkci ve výuce a na jejich úlohu při rozvoji žákovy porozumění obsahu, který má ve výtvarné výchově zvládat. Co nejstručněji vysvětlete, jak žáci prostřednictvím výtvarné činnosti a její reflexe (reflektivního dialogu) mohou získávat poznání, mohou něčemu porozumět a dorozumět se o tom na potřebné úrovni znalostí.

7. Navrhovaná známka

Výborně

Datum: 21. 4. 2015

Podpis: doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.